

Obsah

Seznam použitých zkratek	5
Úvod (A.Ticháček)	7
A. Analýza vstupního stavu chovu dojnic (A.Ticháček)	9
A.1. Zdravotní stav zvířat a jakost mléka	9
A.2. Welfare (A. Ponižil, A. Ticháček)	10
A.2.1. Ukazatele zdraví	10
A.2.2. Ukazatele chování	11
A.2.3. Ukazatele systému chovu	11
A.2.3.1. Lože	11
A.2.3.2. Hnojné chodby a krmišťe	12
A.2.3.3. Naháněcí chodby, čekárna a dojírna	12
A.2.3.4. Konstrukce budov, větrání, prevence stresů	12
A.2.3.5. Organizace chovu	13
A.3. Výživa dojnic, kontrola zdravotního stavu a metabolické poruchy (A. Pechová, A. Ticháček, L. Pavlata, M. Bjelka, O. Hanuš)	13
A.3.1. Produkce, zdravotní nezávadnost a jakost krmiv	14
A.3.2. Výživa dojnic s mléčnou užitkovostí	14
A.3.2.1. Fázová výživa dojnic	15
A.3.3. Kontrola kvality produkce a zdravotního stavu zvířat	16
A.3.3.1. Klinické hodnocení ustájených zvířat	17
A.3.3.1.1. Hodnocení tělesné kondice	18
A.3.3.1.2. Hodnocení pohybového skóre	20
A.3.3.1.3. Hodnocení skóre končetin	22
A.3.3.1.4. Hodnocení náplně bacheru	24
A.3.3.1.5. Hodnocení konzistence výkalů	25
A.3.3.2. Sledování složení mléka	25
A.3.3.3. Vyšetření biologických vzorků	30
A.3.3.4. Metabolický profilový test	33
A.3.4. Metabolické poruchy	34
A.3.4.1. Bacherové dysfunkce	34
A.3.4.2. Poruchy energetického metabolismu	37
A.3.4.3. Poruchy metabolismu makroprvků	38
A.3.4.4. Karence stopových prvků a vitamínů	39
A.3.4.5. Poruchy reprodukce a zdraví mléčné žlázy	40
A.3.5. Prevence a tlumení metabolických poruch	40
A.3.5.1. Využití zvýšené dotace mikroprvků a vitamínů v prevenci mastitid	41
A.4. Role dojicího zařízení v etiologii mastitid (P. Olejník)	42
A.4.1. Požadavky na konstrukci a funkci dojicího zařízení	42
A.4.1.1. Faktory ovlivňující správnou volbu dojicího zařízení	42
A.4.1.2. Montáž a podmínky předání dojicího zařízení do užívání	42
A.4.2. Vliv dojicího zařízení na zdravotní stav dojených zvířat	43
A.4.2.1. Dojící zařízení jako pasivní činitel přenosu patogenů	43
A.4.2.2. Dojící zařízení jako aktivní činitel vyvolávající vznik mastitid	44

A.4.2.3.	Dojící zařízení jako čítec zraňující tkáň mléčné žlázy	45
A.4.3.	Biotechnická kontrola a péče o dojící techniku	46
A.4.3.1.	Provozní testy dojícího zařízení při dojení – „na mokro“	46
A.4.3.2.	Provozní testy dojícího zařízení mimo dobu dojení – „na sucho“	48
A.4.3.3.	Péče o dojící techniku	49
A.4.4.	Faktory ovlivňující efektivitu dojícího zařízení	54
A.4.4.1.	Stavebně dispoziční hlediska	54
A.4.4.2.	Provozně chovatelské aspekty	54
A.4.4.3.	Monitorování časového snímku dojícího procesu	55
A.5.	Záněty mléčných žláz (A. Ticháček, L. Pavlata)	56
A.5.1.	Příčiny zánětů mléčných žláz	56
A.5.2.	Příznaky a důsledky zánětů mléčné žlázy	58
A.5.2.1.	Příznaky mastitid	58
A.5.2.2.	Mastitidy, jejich důsledky a jejich testace	60
A.5.3.	Tlumení zánětů mléčných žláz	63
A.5.3.1.	Léčba a tlumení výskytu zánětů mléčných žláz	63
A.5.3.1.1.	Léčba mléčné žlázy v laktaci	63
A.5.3.1.2.	Léčba v zprahlosti	65
A.5.4.	Prevence zánětů mléčných žláz	66
A.5.5.	Nespecifické změny sekrece a skladby mléka dojnic	68
A.5.5.1.	Prevence možného výskytu reziduí inhibičních látek v mléce	69
B.	Prevence a technické řešení problémů kvality syrového mléka (A. Ticháček, O. Hanuš)	69
B.1.	Prevence rizik zhoršení zdravotní bezpečnosti a jakosti mléka	70
B.2.	Metabolické poruchy a metabolické testy	71
B.2.1.	Příklady problémových chovů	71
B.2.1.1.	Porušování zásad fázové výživy dojnic	71
B.2.1.2.	Problémový chov z hlediska výživy a PSB	72
B.2.1.3.	Problémový chov z hlediska PSB a neúčinného KMP	73
B.2.1.4.	Problémový chov z hlediska nadbytku dusíkatých látek a PSB	75
B.3.	Diskuze k prevenci rizik a způsob komunikace	76
C.	Prevence rizik kvality mléka pomocí efektivního využití rutinních databází (O. Hanuš, A. Ticháček)	76
C.1.	Administrace	76
C.2.	Analýza bazénových vzorků mléka pro výrobní operativu a prevenci	78
C.2.1.	Grafický monitoring rizik kvality mléka	78
C.3.	Analýza individuálních vzorků mléka	80
C.3.1.	Dusíkato-energetická bilance	80
C.3.2.	Poruchy sekrece mléka	81
D.	Ekonomické aspekty poradenství	83
E.	Literární prameny použité při tvorbě metodiky	86
Abstrakt	88